

Risk Yönetimi Basit Bir İştir

Evet öyledir, risk yönetimi de bir yönetim sistemidir ve ana hatları son derece basittir. Bu iddiayı duyan ve “yıllarını” bu işlere verenler eminim “hayır kesinlikle zor bir iştir, herkes bu işi yapamaz” diye serzenişte bulunacaktır. Her uzmanlık alanı için benzeri bir iddia ortaya atıldığında bunun olması doğaldır. Ancak bu yaklaşım kendi ayağına kurşun sıkmaktan farksızdır. Araba almak için iki bayiye uğradığınızı düşünün. Birincisine uğradığınızda satış “danışmanı” size arabanın kullanım detaylarını anlatıyor; önce yürüyen aksamı gözden geçirmeniz lazım, lastik basınçları, lastik dışlarının derinliği, teker ve aktarma organlarının birleştiği bölgedeki koruyucu lastiğın yırtık olup olmadığını, daha sonra motor yağ seviyesini, hidrolik yağının seviyesini, akü sıvısının PH derecesini, tabi ki benzin seviyesini, egzoz filtersini, vb. vb. İkincisine uğradığınızda satış danışmanı şunları söylüyor: “start” düğmesine basıp kullanmaya başlıyorsunuz, 15.000 km’de bir de bakımını yaptırıyorsunuz o kadar. Sizce helikoptermiş gibi anlatılan bir arabanın satılma ihtimali mi daha yüksek yoksa bisikletmiş gibi anlatılan bir arabanın mı? Ürettiğiniz ürün veya hizmetin üretim süreci ne kadar karmaşık olursa olsun, bu ürün veya hizmeti kullanacak kişinin önüne basit ve anlaşılır bir şekilde koymak gerekir. Her ürün ve hizmeti üretmek, her süreci işletmek uzmanlık gerektirir, ancak iletişim noktalarını basit ve sade tutmazsanız bırakın başarılı olmayı başarmanız bile mucize olur. Ayrıca her süreci alt süreçlerin toplandığı anlaşılabilir ana süreçler halinde anlatmak mümkündür. İşe ana süreçlerden başlamak her zaman en doğru yoldur, çünkü bizler anladığımız şeyleri önemseriz, ve basit olanı anlatırız. Karmaşık birşey anlatmak zorundaysak da mutlaka dinleyenin deneyimleri dolayısıyla bildiği ve yaşadığı olgulara paralellik kurarak anlatmalıyız.

Anlaşılabilirliği gibi benim inancım risk yönetiminin basit bir şekilde ifade edilmesi, hatta ilk zamanlarında en basit şekilde ele alınması gerektiğidir. Böyle bir yazıyı yazma gereğini duymam sadece herkes risk yönetimi uygulasin, bu iş bir an önce yayılsın diye değildir. Risk yönetimini şu veya bu şekilde yapmak zorunda olduğunu gördüğüm kurumlarda yaşanan sıkıntıdır. Risk analizine başlayabilmek için dahi büyük sıkıntılar çekilmektedir. Bunun nedeni de daha başlamadan en kompleks detayların düşünülmesi, daha doğrusu düşünülme çabasıdır. Halbuki en pratik ve gerçekçi yaklaşım yapılması gerekenleri en basit haliyle tanımlayıp gerekli sorumlulukları atadıktan sonra her yönetim sisteminde olduğu gibi risk yönetiminin de bir öğrenme ve iyileşme süreci olduğunu kabul ederek işe koyulmaktır. Çünkü basit yaklaşım işe yarar, insan yaşamadan öğrenemez, tahmin edilen sorunlar sadece kısa bir mesafe için geçerli olur. Kimse bir olayı yaşamış olan kadar emin olamaz, sadece teoriyle başarılı olunamaz, en berrak kararlar denemiş ve yanılmış olanlar tarafından verilir.

Risk yönetimi son derece basittir, önce risk analizi yaparsınız, tahammül sınırınızı aşan riskler için önlem alırsınız, önlemlerinizin etkinliğini takip edersiniz ve tekrar risk analizi yaparsınız. Bu basit döngüyü sürekli yaşarsınız. Bu döngüyü yaşamadan döngünün parçalarını iyileştiremez, kendiniz için en etkili yöntemi bulamazsınız. Risk analiziniz bir standart doğrultusunda mı olacak yoksa kendi metodolojinizi mi yaratacaksınız, analist bazlı mı olacak yoksa delege mi edeceksiniz, masa başında mı yapacaksınız sahada mı çalışacaksınız, yardım mı alacaksınız kendiniz mi yapacaksınız, bu soruların cevapları yola çıkmadan verilemez, dahası bu soruların cevapları yol boyunca değişebilir.

Bu jenerik yol haritasına ek olarak tüm risk yönetim sistemlerinde yer alması gereken bir nokta kriz yönetim sürecidir, çünkü yapacağınız tüm kontrol yatırımları içinde ihtiyaç duyma ihtimaliniz en yüksek kontrol kriz yönetimidir. Minimumda bu sürecinizi tanımladıktan sonra daha detaylı adımları atabilirsiniz.

Fatih Emiral